

Puidu kõrgem väärindamine toob töökohti juurde

Hõivatute arv metsanduse ja puidutööstuse valdkonna põhikutsealadel kasvab 2031. aastaks OSKA prognoosi kohaselt ligikaudu 4%, st arvuliselt üle 1000 täiendava töötaja.

- **Hõive kasvab** eelkõige **puitmajaehituse ja puidukeemia** alavaldkondades.
- Valdonna põhikutsealade täiendava töäjõu vajadusele (üle 1000 töötaja kümne aasta jooksul) lisandub üle 6700 töötaja asenduse vajadus pensionile siirdumise tõttu. **Asendusvajadus moodustab seega u 85% kogu uue töäjõu vajadusest.** Kõrgharidust eeldavatel ametialadel on asendusvajaduse osakaal väiksem – ligikaudu 57%.
- **Metsanduse ja puidutööstuse valdkond on oluline regionaalne tööandja.** Üle 40% valdkonna põhikutsealade töötajatest (u 13 400) töötab Lõuna-Eestis. Jätkuva linnastumise tõttu elab maapiirkondades üha vähem tööealisi inimesi ning töäjõu piirkondlik kättesaadavus võib kujuneda ettevõtete tegevuse järjepidevuse seisukohalt võtmeküsimuseks.
- **Välistöäjõu kättesaadavus mõjutab** valdkonna ettevõtete käekäiku juba praegu ning veelgi enam tulevikus. Mitmel madalama oskustasemega, kuid suure töötajate arvuga põhikutsealal (lihttöölised, pingi- ja liinioperaatorid, metsanduse oskustöölised) kasutatakse välistöäjõudu. 2021. aastal küündis selliste töötajate arv üle 2000, mis moodustab vähemalt 7% valdkonna töötajaskonnast.
- Kesksed sektori tulevikutööd mõjutavad tegurid on tehnoloogia areng ja innovatsioon.

Suurema tootlikkuse ja lisandväärtuse loomisel kujuneb oluliseks küsimuseks sektori paindlikkus vajalikeks struktuurseteks muutusteks ning ettevõtete ärimudelite uuendamiseks.

Metsanduse ja puidutööstuse põhikutsealadel töötas 2021. aastal kokku ligi 31 500 inimest, mis moodustab 4,5% kõigist Eesti hõivatutest. Alavaldkondadest on suurema töötajaskonnaga puidu- ja mööblitööstus (üle 20 000 hõivatut) ning väikseim, kuid suurima kasvupotentsiaaliga on paberi-, tselluloosi- ja puidukeemia alavaldkond (u 1100 hõivatut).

- Suure arengupotentsiaaliga puidukeemia valdkonna arendamiseks on vaja **luua spetsiifiliste tööstuslike bioprotsesside tehnoloogia ja inseneria teadmistega spetsialistide õppimisvõimalused** nii kõrg- kui ka kutsehariduse tasemel.
- **Töötleva tööstuse töäjõu- ja oskuste vajaduse leevendamiseks** tuleb süsteemselt tegeleda insenerihariduse tähtsustamisega, MATIK-õppe ning laiapõhjalisema kutsehariduse terviklahenduse arendamisega. Töäjõuvajaduse katmiseks tuleb rakendada ka välistöäjõudu ning kaaluda selleks töötleva tööstuse erisusi riiklikus rändepoliitikas.
- Prognoosi kohaselt kasvab eri raieliikide rakendamine, metsauuenduslike tööde ja hooldusraiate maht. Seetõttu nähakse tulevikus **jätkuvat vajadust heade metsakasvatustlike teadmistega harvesterioperaatorite järele.** Võsasaameeste ning raietöölise rasket füüsilist tööd teha tahtvaid töötajaid jääb üha vähemaks, eriti noorte hulgas. See omakorda suurendab vajadust töötajate järele, kel on oskus opereerida valgustusraies kasutatavate nn miniharvesteride ja teiste metsamasinatega (sh võsagiljotiinid, metsaistutusmasinad).
- **Puiduveokijuhtide asendusvajadus on suur:** u 37% neist läheb järgneva kümne aasta jooksul pensionile. Tekkiva töäjõupuuduse leevendamiseks tuleks kaaluda metsaväljaveo autojuhtide terviklikuma väljaõppevõimaluse arendamist.
- Kutsehariduse tasemel kasvab **nõudlus valdkonna täienduskoolituste järele.** See leevendab töäjõupuudust ametialadel, kus puuduvad konkreetset tasemeõppe õppekavad või kuhu koolilõpetajaid ja varasemate oskustega kandideerijaid ei jagu. Valdonnas on vajadus pingi- ja liinioperaatorite universaalse, lühikese ja sissejuhatava täienduskoolituskursuse ehk nn uue töötaja esmakoolituse järele.

Kasvava vajadusega oskused:

- **metsa ökoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste funktsioonide mõistmine ning nendega arvestamine**
- **kommunikatsiooni- ehk lävimisoskused**
- **puitinseneria ja puidukeemia teadmised ja oskused**
- **valdkondlikud tehnoloogilised oskused, sh IKT-oskuste ja valdkondlike teadmiste lõimimine nn targa kasutaja süsteemide rakendamiseks**
- **riskijuhtimine**



Kaasrahastanud
Euroopa Liit



Eesti
tuleviku heaks

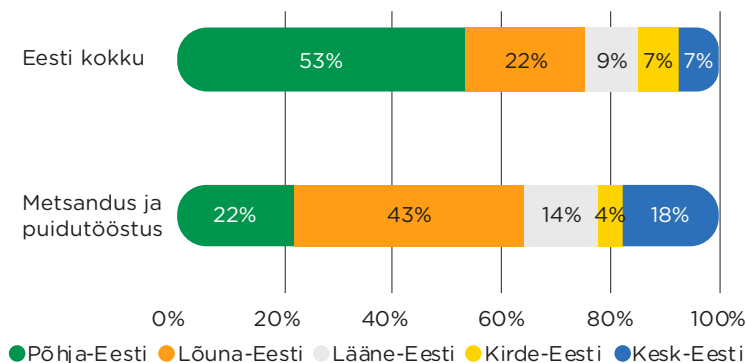


HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM



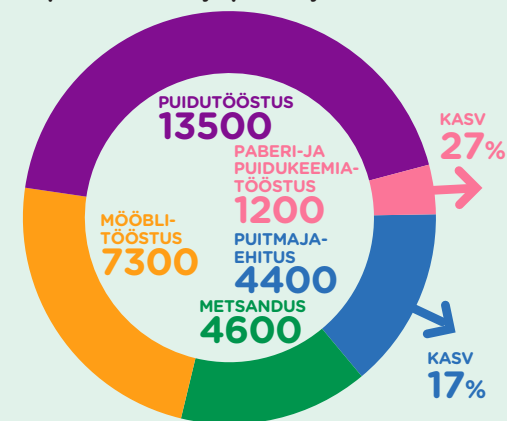
Teemaleht: metsandus ja puidutööstus

Metsanduse ja puidutööstuse valdkond on oluline regionaalne tööandja



Eesti ning metsanduse ja puidutööstuse valdkonna hõivatute regionaalne jaotus 2021

Metsanduse ja puidutööstuse kasvuvaldkonnad on puidukeemia ja puitmajaehitus



Metsanduse ja puidutööstuse alavaldkonnad ja hõivatud 2021 ning kasvavad alavaldkonnad

Metsanduse ja puidutööstuse valdkonna hõive prognoos põhikutsealati aastateks 2021-2031 ning hinnang tööjõuvajaduse ja pakkumise tasakaalule

Haridustase	Põhikutseala	Hõive prognoosi suund 2021-2031	Hinnang tööjõuvajaduse ja pakkumise tasakaalule
KÕRGHARIDUS	Metsandusjuhid ja tippspetsialistid	→	tasakaal
	Juhid tööstuses	→	tasakaal
	Tootmisjuhid tööstuses	↗	puudujääk
	Puitmaja ehitusjuhid	↑	puudujääk
	Insenerid, tehnik-joonestajad (v.a puitmaja ja puidukeemia)	↑	turutõrge
	Insenerid, tehnik-joonestajad (puitmaja)	↑	puudujääk
	Insenerid, tehnik-joonestajad (puidukeemia)	↑↑	puudujääk
	KUTSEHARIDUS	Metsanduse keskastme spetsialistid	→
Metsamasinate operaatorid		↗→	puudujääk
Puiduveoki juhid		→	puudujääk
Metsanduse oskustöölised		↗→	puudujääk
Tootmiseadmete tehnikud		↗	puudujääk
Puitmajaehitajad		↑	puudujääk
Tislerid		→	tasakaal
Oskustöölised tööstuses		→	turutõrge
Pingi- ja liinioperaatorid		→	puudujääk
Pehme mööbli valmistajad		↗→	turutõrge



intensiivne kasv (31-40%)



suur kasv (20-30%)



keskmine kasv (kuni 20%)



väike kasv (kuni 10%)

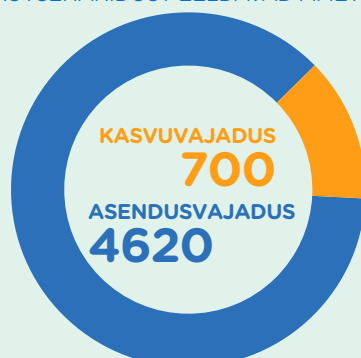
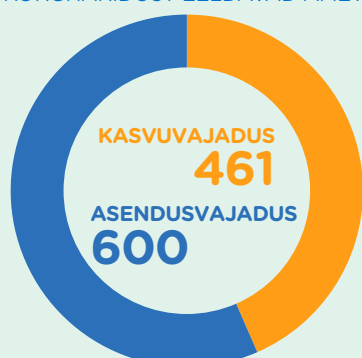


püsib stabiilne (±5%)

Hõive kasvu prognoositakse eelkõige kõrgharidusega põhikutsealadel

KÕRGHARIDUST EELDAVAD AMETID

KUTSEHARIDUST EELDAVAD AMETID



Valdkonna kasvu- ja asendusvajadus kõrgharidusega ja kutseharidusega töötajate hulgas 2021-2031

7%

oli MTA töötamise registri andmetel metsanduse ja puidutööstuse valdkonna välistöötajate osakaal 2021. aastal. Enim oli võõrriigi töötajaid metsanduse oskustöölised (20,3% ametiala töötajatest), puitmaja ehitajate (12,1%), lihttöölised (11,1%) ja oskustöölised (7,4%) seas.